

LÄÄKEASIOIDEN TIEKARTAN POIKKIHALLINNOLLINEN KOORDINAATIORYHMÄ

Aika ja paikka: 16.12.2021 klo 9-12, Etäyhteys

Kutsutut:

Tuula Helander, johtaja, STM, pj (paikalla 09.27 alkaen, asiakohdasta 2.)

Elina Asola, erityisasiantuntija, STM, vpj

Mikko Huovila, erityisasiantuntija, STM (paikalla 09.00-10.00, asiakohdat 1.-4.)

Lauri Pelkonen, johtaja, STM

Johanna Nystedt, johtaja, Fimea

Hanna Koskinen, ryhmäpäällikkö, Kela (paikalla klo 09.12 alkaen-, asiakohdasta 1.)

Jaana Kruuti, ylioppiisori, etuuspäällikkö, Kela

Kirsi Vainio, tuoteomistaja, Kela

Annika Koivisto, erityisasiantuntija, THL, vj

Elise Pekkala, hallitusneuvos, TEM

Tuulia Hakola-Uusitalo, tutkimusjohtaja, KKV

Asiantuntijasihteerit:

Riikka Vuokko, erityisasiantuntija, STM

Anne Hautala, erityisasiantuntija, STM

Emmi Korkalainen, asiantuntija, STM (siht.)

Kutsutut asiantuntijat:

Heidi Tahvanainen, kehityspäällikkö, Fimea (Sari Kujalan sijasta)

1. Kokouksen avaus ja osanottajien toteaminen

Varapuheenjohtaja Asola avasi kokouksen klo 09.02.

Todettiin kokouksen osallistujat. Todettiin, että edellisen kokouksen muistio on hyväksytty sähköpostitse.

2. Ohjaus- ja rahoitusjaoksen ajankohtaiset, Lauri Pelkonen, STM

• Jaoksen ajankohtaiset (liite 1):

Jaos on käsitellyt yhteistä tilannekuvaa. Jaoksen tarkasteltavaksi on tulossa HTA-asetus ja vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön sekä lääkekorvausjärjestelmän uudistamistarpeet, erityisesti avo- ja laitoshoidon rajapinnat. Jaos on käynnistänyt kolme selvityshanketta. Ensimmäinen käsittelee sairaalalääkkeiden arviointitoiminnan kehittämistä. Viitehintajärjestelmän osalta on käynnissä kaksi selvitystä, yksi kilpailun toimivuudesta ja toinen prosessien virtaviivaistamisesta.

Selvityshenkilön toimeksiannon valmistelu on käynnissä, tavoitteena on, että hän voisi aloittaa tehtävänsä alkuvuonna 2022. Välikatsaus työn etenemisestä ajoittuisi alustavan suunnitelman mukaan kesälle 2022. Selvityshenkilön tarkastelee lääkehoidon ohjauksen kehittämistä uusissa SOTE-rakenteissa.

Tammikuulle 2022 on suunnitteilla sidosryhmätilaisuus.

• Monikanavarahoituksen purku (liite 1):

Tuotiin tiedoksi monikanavarahoituksen purkamisen etenemistä. Virkamiestyöryhmien loppuraportti julkaistiin kesäkuussa 2021. Virkamiesselvityksessä tarkasteltiin kolmea erilaista lääkekorvauksia käsittelevää mallia (A-C), mutta ei arvioitu mallien paremmuutta suhteessa toisiinsa. Parlamentaarinen työryhmä antoi aiheesta kannanottonsa 17.11.2021. Kannanotossa huomioitiin yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvaukset sekä matka-, kuntoutus- ja lääkekorvaukset. Valtion rahoitusosuuden muutosta sekä muita lääkekorvausjärjestelmän uudistamistarpeita tulisi kannanoton mukaan jatkoselvittää.

3. Tiedonhallinnan jaoksen ajankohtaiset, *Riikka Vuokko, STM*

- **Työpakettien 1-3 ajankohtaiset (liite 2):**

Työpaketti 1, lääkityslistan toiminnallinen ja tekninen valmistelu:
Vaiheen 1 koulutukset ovat käynnissä. Vaiheen 2 valmisteluja on edistetty. Eri vaiheiden tehtäviä ja osavaiheita on vielä tarkennettu, erityisesti kriittisten aikataulujen osalta.

Työpaketti 2, lääketietovarannon selvityskokonaisuus:
Ratkaisukuvaus on työstettävänä viranomaisyhteistyönä. Ratkaisukuvaus tuotetaan kokonaisarkkitehtuurimenetelmällä. Ratkaisuvaihtoehtoja esitellään viranomaisorganisaatioiden johdolle lähiaikoina. Kustannushyötyanalyysi käynnistetään alkuvuonna 2022. Kustannushyötyanalyysissa tarkastellaan kolmea mallia: Keskitettyä mallia, hybridimallia sekä hajautettua (nykyistä) mallia.

Työpaketti 3, lääketiedon hyödyntämisen kartoitus:
Läketiedon hyödyntämisen kokonaisuudessa kartoitetaan kehittämistarpeita lääkeasioiden tietopohjan ja indikaattorien näkökulmasta. Kartoituksen toteuttamiseksi tehtävät haastattelut sekä dokumenttianalyysit ovat käynnissä. Raportin on tarkoitus valmistua helmikuussa 2022.

- **Jaoston työskentelyn suunnittelu ja painopisteet 2022:**

Neljää työpakettia edistetään suunnitelmallisesti. Lisäksi tarkastellaan muiden jaosten osalta nousevia tiedonhallinnan kysymyksiä.
Sekä keväälle että syksyille on suunnitteilla kolme jaoksen kokousta. Lääkityslistan säädösmuutoksista tullaan järjestämään sidosryhmätilaisuus. Tarvittaessa järjestetään vuoden mittaan myös muita tilaisuuksia.

On tunnistettu, että lääketietovarannon osalta alustavasti tunnistetut lainsäädännön kehitystarpeet eivät ole tämän hallituskauden lainsäädäntöpaketissa mukana.

4. Apteekkijaoksen ajankohtaiset, *Anne Hautala STM*

- **Jaoksen kokoonpanon muutos (liite 3):**

Esitettiin jaoksen täydentämistä liitteen 3 mukaisesti. Esitys hyväksyttiin.

- **Jaoksen ajankohtaiset (liite 4):**

Tähän mennessä apteekkijaoksen työtä on jaettu seuraaviin alaryhmiin: 1) Nykytilan kuvaus, 2) Vähittäisjakelun tavoitteet ja tehtävät, 3) Etäasiointi ja apteekkien verkkopalvelut, 4) Talous.

Lääkkeiden valmistuksen osalta on tarkoitus käynnistää oma alatyöryhmänsä ensi keväänä. Muitakin alatyöryhmiä käynnistetään tarpeen mukaan.

Etäasiointi -alaryhmä: Tunnistettuja kehittämisteemoja ovat etäasioinnin sujuvuus, tietosuoja ja -turva, rationaalinen lääkehoito ja lääkitysturvallisuus, logistiikka ja kuljetusolosuhteiden varmistuminen sekä etäasioinnin markkinatilanne.

Talous -alaryhmä: Ryhmä on kokoontunut tänä vuonna kaksi kertaa ja kokoontuu vielä kerran. Ryhmä on alkanut käsitellä ennakkoon tunnistettuja kokonaisuuksia.

Apteekkien ja muiden sote-toimijoiden yhteistyöstä on lähetetty kysely apteekkitoimijoille, edunvalvontatahoille sekä apteekkitutkimusta tekeville yliopistoille. Kyselyn vastauksien osalta on tunnistettu, että kysely ei ole kuvaa aukottomasti yhteistyön toteutumista, mutta antaa pohjaa nykytilan kuvauksen jatkotyöskentelylle. Alustavasti vastauksissa kävi ilmi, että paikalliset erot yhteistyössä voivat olla suuria. Kyselyssä tunnistettiin, että yhteistyön lisäämisen tarpeet liittyvät pääasiassa rationaalisen lääkehoidon edistämiseen. Yhteistyön tiivistämiselle on yleisesti halukkuutta, vaikka myös esteitä tunnistettiin. Palveluiden kehittämisen edellytyksiä tunnistettiin useita, kuten keskinäistä tunnettuutta, lisäresursseja ja tietojärjestelmäkehittämistä.

Apteekkijaos järjesti sidosryhmätilaisuuden 24.11.2021 aiheesta "apteekkien verkkopalveluiden kehittämistarpeet". Tilaisuuteen osallistui lääkkeiden vähittäisjakelun toimijoita, edunvalvontajärjestöjä, potilasjärjestöjä sekä viranomaisia. Tilaisuudessa nousivat keskeisesti esille rationaalisen lääkehoidon, farmaseuttisen neuvonnan merkitys ja asiakaskeskeisyyden tärkeys. Tilaisuudessa keskustelua herätti erityisesti verkkopalvelutoiminnan rooli, eli verkkopalvelutoiminnan mahdollinen täydentävä tai korvaava rooli suhteessa fyysiseen apteekkitoimintaan.

Työsuunnitelma 2022 (liite 4): Alkuvuonna arvioidaan uusien alatyöryhmien muodostamisen tarvetta ja täsmennetään työsuunnitelmaa. Keväällä suunnitellaan myös selvityksen julkaisuun liittyvää viestintää.

5. Koordinaatioryhmän kevään 2022 kokoukset, *Elina Asola*

- Päätettiin kevään 2022 kokousajat seuraavasti:
to 10.2. klo 9-12
to 31.3. klo 12-15
to 2.6. klo 9-12

Keväällä on tavoitteena kokoontua mahdollisuuksien mukaan myös läsnäkokouksiin.

6. Muut asiat

- **Hoitajamitoituksen rahoitus, *Elina Asola***

Ryhmälle tuotiin tiedoksi, että hoitajamitoituksen lisäkustannuksia rahoitetaan useilla eri toimilla vuodesta 2023 alkaen kuten esim. lääkehoidon kuluja karsimalla. Valmistelua on syksyn 2021 aikana tehty yhteistyössä keskeisimpien sidosryhmien kanssa. Keskustelussa ovat olleet mm. muutosehdotukset lääkkeiden vähittäishinnan määrittävään lääketaksa-asetukseen ja biosimilaarien käytön edistämiseen tähtäävät toimet. Erilaisten säästötoimien vaikutuksia arvioidaan osana selvitystyötä. Jatkossa työ painottuu virkamiesvalmisteluun.

- Tuotiin tiedoksi, että RATTI-verkoston ja STM:n yhteinen keskustelutilaisuus järjestetään 17.2.2022.

7. Kokouksen päättäminen

Kiitettiin koordinaatioryhmää kuluneen vuoden työskentelystä.
Puheenjohtaja Helander päätti kokouksen klo 10.28.

LIITTEET

LIITE 1 Ajankohtaista ohjaus- ja rahoitusjaoksesta 16.12.2021

LIITE 2 Ajankohtaista tiedonhallinnan jaoksesta 16.12.2021

LIITE 3 Apteekkijaoksen kokoonpanon muutos 16.12.2021

LIITE 4 Ajankohtaista apteekkijaoksesta 16.12.2021